

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas.
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

SORTINT DELS BANYS

—Mamá, hauríam de mudar d' establiment. Fa tres días que hi venim, y encare cap jove 'ns ha dit res.

CRONICA

L' *Avi Brusi* cap á sas vellesas se 'ns torna un humorista de primera forsa.

Quan governavan els ajuntaments caciquistas, els que feyan el copo de las urnas electorals y farsían la Casa gran d' empleos nous y d' empleats dels seus, els primers en sa major part innecessaris y 'ls segons de aptitud duptosa, l' *Avi Brusi* feya 'ls ulls grossos y s' ho mirava molt tranquil, com si gravar l' erari municipal ab la sobre-carga del favoritisme, signés la cosa més natura del mon.

En cambi avuy per quatre empleos d' ínfima categoria que quedan vacants—els grossos, els ben retribuits ja están ocupats y ben assegurats per un reglament especial qu' estableix la inamovilitat pels protegits dels cacichs y de's regionalistas—per quatre plassas de burots y d' individus de las brigadas, que 'ls senyors regidors de la majoría republicana s' permeten provehir entre 'ls seus correligionaris, l' *Avi Brusi* deixant á recó la seva serietat senil, emplea á tot gasto la guassa y 'l sarcasme.

Y parla de la cacerola Ajuntament pera quals soldaduras s' emplea l' estany de la *Fraternidad republicana...* y se li ocorren xistes tan galdosos, com els que van compresos en el següent párrafo:

«No: lo que hacen los concejales lerrouxistas no puede censurárseles, pues lo hacen apremiados por la necesidad, que tal vez les obligue, cuando ya no quede un hueco que llenar, á dejar vacíos los que ocupan las estatuas de D. Jaime y de Fivaller, para colocar en ellos á dos socios de la *Fraternidad republicana.*»

¡Graciós, graciosísim, de primeral

Pero permétins l' *Avi Brusi* que li fem una advertencia.

No son els republicans de una materia tan fina com el marbre de Carrara perque ara ni may puguin tenir la pretensió de reemplaçar á las dugas aludidas estatuas. Además solen adoleixer de un temperament massa inquiet, perque 's pugui pretendre qu' estiguin horas y més horas, día y nit, inmóvils y dintre de aquells ninxos, exercint de figuras decorativas. De manera que aquests empleos ni 'ls pretenen, ni 'ls hi corresponen de cap manera.

Tant més, quan hi ha qui podria desempenyarlos ab dignitat y molt apropiadament.

No ha de anar molt lluny l' *Avi Brusi* pera ferse ab un bon substitut de D. Jaume ó de 'n Fivaller. A casa seva mateixa pot trobarlo sense gayre esforços.

¿Quí li sembla pel cas D. Teodoro Baró? ¿No es veritat que faría patxoca?

Ningú negará que té mérits més que suficients pera substituir al gran rey y al insigne conceller... Y además reuneix una circumstancia especialíssima que pot ser ningú més á Barcelona pugui alegar com ell.

O sino recordin els seus traballs inmensos en tots els períodos electorals que s' han presentat en aquests últims temps, pera formar una resclosa destinada á contenir els desbordaments de la impetuosa riuhada republicana. Ell ha sigut sempre 'l primer en tocar llamada y tropa, ell el més incansable surgidor de voluntats contraposadas, ell l' excitador de tots els elements que pel cas podían servirli, desde l' Eminentísim al Gobernador, passant per tots els centres patronals y per totas las associacions católicas y confrarías... Y á pesar de tanta feyna la riuhada ha passat, y de la resclosa no n' ha quedat ni rastre.

Tan sols en la ribera ha permanescut la trista figura de D. Teodoro, no sabent com donarse compte de lo ocorregut, convertit en una *estátua de marbre*.

¿Qué més se necessita, donchs, pera colocarlo en el frontis de la Casa Gran com á substitut de Fivaller y D. Jaume, y hasta, si tant m' apuran, per dret propi?

Pero deixant guassas á un costat, torném á la qüestió dels empleos.

El nostre ideal sería que no hi hagués un sol republicá que 'n sollicités cap, pera demostrar qu' es el desinterés més pur el que ha mogut á tots á empendre la gran campanya en pro de la República.

Un íntim amich meu que militava en las filas possibilistas, quan la vinguda de 'n Castelar á Barcelona, l' any 88, ab motiu de l' Exposició Universal, li digué un día guassejant:

—Vd. se ha figurado ser el jefe del partido republicano possibilista, y está Vd. en un error.

—Hola—digné ell sorprés—¿pues quién es el jefe?

—Quien ha de ser! El *ayunador* Succi.

En concepte de aquell amich meu, y jo participo en un tot de las sevas opiniós, tot bon republicá que s' interessi pel bé y 'l prestigi de la causa, ha de tenir forsa de resistencia suficient pera dejunar, no trenta días com en Succi, sino trenta anys á ser precis. Donant exemples de austeritat, es com se conquista l' apoyo de la conciencia pública.

Aixís la inmensa majoría del 35 mil vots que 'l partit republicá va arrastrar á las urnas, es més que segur que van emetre 'l vot desinteressadament, per amor á la causa y sense la més remota idea de reportarne 'l més mínim profit personal.

Pero ¿es possible mantenir ab tota rigidés aquest punt de vista?

No, senyors.

Llavors s' establiría 'l principi de que 'l ser republicá es incompatible ab el desempeñyo de tot càrrech públich retribuít, y aixó no 's pot admetre de cap manera.

Per altra part certs càrrechs de confiança en las corporacions de carácter popular es lógich y convenient que siguin desempenyats per personas fidels y lleals, perfectament identificadas ab l' esperit y 'l pensament de la majoría de aquellas corporacions.

Precisament molts de las dificultats ab que lluyta la majoría republicana del Ajuntament, depenen de la desafecció ó la falta de interés de alguns alts empleats inamovibles, que han arribat á ser—com diuhen ells—els regidors perpétuos de Barcelona. Els concejals passen, se renovan; avuy hi son y demá se 'n van. Ells, en cambi, s' hi quedan sempre.

A n' aquests empleats més que als elegits del poble es atribuible 'l desgabell incurable que impera en la Casa Gran, els vicis inveterats impossibles de corretjir, y 'l sistema especial de administrar que fa que las qüestions més senzillas prenguin el carácter de una enmaranyada complicació.

El *Titella feble* Pujulá y Vallés no ha pogut pahir un esquellot que li fou dedicat en el número 1333 de aquest senmanari á propósit de cert drama titulat *El Genio* que, ab tot y las sevas campanyas contra 'ls artistas catalans que 's veuhen precisats á abandonar l' aymat terror, y en especial contra en Borrás y en Russinyol, tractava d' endossar al empresari don Tirso Escudero, ab la pretensió de que li estrenés en la *Comedia* de Madrid.

En aquell *esquellot*, que no es meu, per més que meu me 'l faig en un tot, del cap-de-munt al cap-de-vall, se feya una profecía, y es la següent:

«El Titella feble del regionalisme avensat continuarà, com fins ara, essent admirat tan sols dels quatre llogaters del Mecenàs Martí, que li alaban la bona lletra, de la mitja dotzena de meritoris del entressuelo de la Rambla, y de aquell parell de camareras de la Buena Sombra.»

¡LA VERITAT!

Aquesta última menció, que ignoro á que pot referirse, perque ni coneixement tinch de la existencia de la Buena Sombra, ni tampoch de la de aquell parell de camareras, ha tret al Titella feble de fogó, fins al punt de obrarli á manera de vomitiu... y quin vómit, senyors!... Una amalgama de bilis y de insolencias y hasta de amenassas tan tremebundas, que á corre cuyta he tingut de pendre una gran dossis de medicina d'espant.

Creguin que de aquesta feta ja no faré res de bó may més.

Lo més bonich es la pressa que 's dona 'l nabab Martí en recullir totas aqueixas dejeccions tretas per la boca del Titella feble, per embrutar ab ellas aquell famós periódich que no llegeix ningú. ¡Qué s'hi ha de fer! L'home rich ha de ser económic. Recullint els bifechs que paga, encare que sigui transformats en materia fecal, no 's pert tot.

Y ara perque vegin ab quina gent havém de tractar. Aixís com el nabab Martí 'm deya *Pobre!!!*, el Titella feble 'm diu *gueto*, y prevalgut de qu' ell es jove y jo vell, en un rasgo de noblesa propi sols de un titella, promet donarme no sé quantas plantofadas.

Fa la promesa desde París, es á dir haventhi molta terra de per mitj, desitjós de acreditar qu' ell es un valent y un servidor de vostés un cobart.

¡Quin tip de riure 's farán quan aixó llegeixin aquell parell de camareras de la Buena Sombra!

P. DEL O.

A CAL PIROTÉCNICH

- Bonas tardes. Som la comissió de la plassetta dels Llástichs.
- ¿Comissió electoral ó qué?
- De festejos. Un servidor represento 'l president y aquests que m'acompanyan son vocals.
- Aquest senyor tan alt y prim deu ser la i.
- ¿Cóm diu?
- Res, que aquí 'm tenen á las sevas ordres.
- Donchs bé: havent resolt el barri celebrar diumenge unas festas molt lluhidas, ab motiu de ser la diada del seu patró, y desitjant que un dels principals números del programa sigui un castell de focs artificials, hem pensat en vosté...
- Agraheixo molt l' honor, y vostés s' explicarán.
- ¿Quánt pot valguer un castell de focs?

—¿Ho veuhen per qué no 's poden fer festas?... ¡Perque la guardiola es buyda!

—Segóns: aixó es lo mateix que un sopar á la fonda. A cal *Afarta-pobres* val dos rals y á las *Quatre-nacions* cinch duros.

—Vol dir que tot depén de la classe de fochs que un demani...

—Exactament. Per xó lo millor sería que, avans que tot, me diguessin quánt hi pensan gastar.

—¡Ah! No gayre. Aném molt curts de quartos. Perque, figuris: nou pessetas pel piano de manubri, tres pel lloguer de las banderas, dugas de paper de color per las cadenas y llangardaixos, deu rals de canyas, cinch de fil d'empalomar... Entre hatxes y erres, se n'hi van els diners que un no se'n adona.

—Resultat: que ab els fochs no hi poden gastar més que...

—Dos duros.

—Poca cosa es.

—Pero ben reparada... pot donar per molt. La qüestió es quedar bé ab el vehinat y fer ruído, forsa ruído.

—Llavoras, en compte de comprar fochs, fassin una cosa: lloguin un bombo. Encare 'ls sortirá més barato.

—Vaja, deixemnos de *chiculeos* y aném al gra. ¿No 'ns pot servir per deu pessetas?

—Si no 's tracta més que de fer soroll... Podém comensar per posarhi un duro de petardos.

—Y un altre de piulas y ja está, ¿oy?... Apa, apa: combinins un bon *ramillete* y no perdém el temps fent broma. Digui: ¿qué 'ns donará?

—Primer, com inauguració del acte, uns quants trons que fassin bon estruendo.

—Molt bé. Procuri que no tinguin la metxa massa curta, perque nosaltres els enceném á la má y un cop encesos els tirém en l'ayre.

—¿Y si cauhen sobre la gent?

—Millor: més crits y més gresca.

—Segón, mitja dotzena de cohets voladors.

—¿Ab las corresponents llumanetas?

—Y un espatech final que dará la hora.

—Aixó mateix: sobre tot, el gran espatech. Fochs sense soroll, me semblan un bateig sense confits, ¿no troba?

—Casi bé que sí.

—Vaji dihent.

—Un bombardeig, ab bombas explossivas d' ilusió.

—¿Qué vol dir d' ilusió?

—Que cada bomba, al explotar, se dividirá en altrás bombetas petites de diferents matissos.

—Y cada bombeta, ¡pém?

—Unas pém, altrás pim; altrás póm...

—Y altrás cataplúm!... ¡Perfectament! D' aquesta pessa 'n dirém «l' atach de Port-Arthur.» Continúhi.

—Darrera del bombardeig hi posarém una *lluvia de oro*.

—¡Bravíssim! ¿En qué consisteix aixó?

—Es un xorro d' espurnas, que talment semblan bolvas d' or, y van cayent, cayent, sense parar may.

—¡Eh! Si es una cosa que no para may no convé, perque després dels fochs ha de comensar el ball desseguida.

—Bé, may!... Vull dir que al menos dura sis ó set segóns.

—¿No hi haurá cap roda?

—A no ser que mentres estarán disparant el castell passi un carro pel carrer...

—¿Ni cohets xiuladors?

—¡Tampoch, home! ¿Cóm vol que hi hagi cohets xiuladors ab un pressupost de deu pessetas?

—Be, vaja; encare aixó... Mentres n'hi hagi dels usuals... A *medida* que 'ls anirém tirant, ja xiularem nosaltres.

—Com acabament els hi posaré un bon tró y una panera de foch.

—¿No podria fer de modo que hi surtissin unas lletras encesas que diguessin: ¡Viva la plasseta dels Llástichs?

—No, senyor, perque si á vostés els hi sortían las lletras, á mi no 'm sortían els comptes.

—Bueno, bueno. Al menos, de propina, ens hauria de regalar un parell de desmays.

—¿Desmays?...

Prou que n'hi haurá entre 'ls que s'ho mirin... Lo que 'ls hi regalaré es un paquet de desfilas y una ampolleta d'árnica.

—¿Per qué?

—Per si fos necessari. Tractantse d' uns fochs tan endemoniats com aquests, tota precaució es poca.

—Potser sí que té rahó. ¡Ah!... Queda convidat á venirlos á veure.

—Un milió de gracias... (L' ase 'm reflích si aquell vespre m'acosto á la plasseta dels Llástichs ni d' un' hora lluny...)

UNA IDEA DEL ALCALDE

Projecte de medalla pera premiar als Xanxes... que dormin mes horas d' un *tirón*.

A. MARCH

ÍNTIMA

Emborratxat per ta flayre,
 sadollat de ton alé,
 vaig cegarme y reteninte
 ab deliri febrosench,
 com flor collorta vas caure
 al impuls del bés primer.
 En mon pit ta cara d' àngel

hi amagares sens rezel,
 en tant que jo ta cintura
 enrotllava ab mon bras dret.
 y ab l' altre má destrenava
 tot jugant los teus cabells.

No sé pas quinas idees
 creuharen mon pensament,
 durant lo temps que mos brassos
 de lligam 't varen fer;

A SANT HILARI

—¿Que han vingut per mirar si vosté recobra la salut?
 —¡Cá! Per veure si la noya cobra un promés.

LA FUGA DEL ADMINISTRADOR

no sé pas si eran dolentas
ó si las feu neixe 'l bé.

Sols recordo, com en somnis,
que fent un esfors supré,
't vaig treurer de mos brassos
y vaig fugir d' aprop teu,
deixante poncella encare,
pro ab aquell esllanguiment...!

ANGEL MIRÓ QUIM

MOMENTS DIFÍCILS

Suposo que ja deuen tenir coneixement de la atterradora noticia. Demá dissapte, festivitad de sant Hipólit, mártir, y santa Elena, verge, hem d' estar la friolera de cinch minuts sense poder respirar.

¿Quí l' ha donada aquesta ordre? S' ignora completament. No se sab si es cosa de las potestats divinas ó de las autoritats terrestres: lo únich que consta d' una manera positiva es que durant cinch minuts la respiració 'ns faltará y que 'l que no tingui de repuesto un reonet d' ayre pera aguantar el golpe ja pot dir que ha begut oli.

No es possible explicar el pánich que la fatal nova ha sembrat entre la gent flaca de pulmons y 'l transtorn qu' está ocasionant en tots els ordres de la vida.

Hi ha persona que desde que s' ha enterat de la terrible amenassa que sobre tots nosaltres pesa, emplea la major part de las horas del día en fer exercicis de no-respiració.

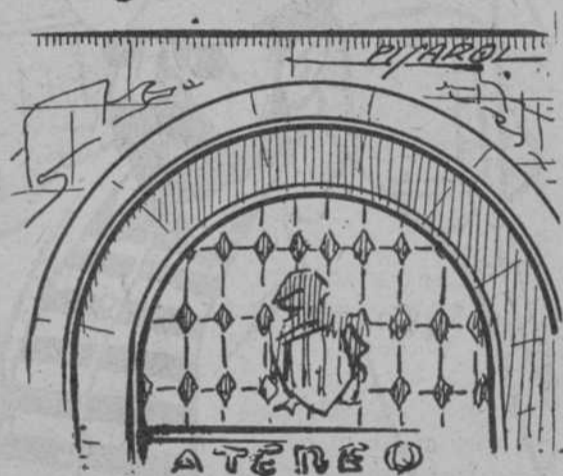
La tasca es penosa, pero practicantla ab constancia diu que dona bastants bons resultats. De cara al rellotje y fixantse ben bé en la minuteria dels segóns, l' interessat tanca herméticamente la boca y 's tapa 'l nas pera evitar qu' en el seu cos hi entre una gota d' ayre.

Un segón, dos, tres, cinch, deu, quinze... Ve un moment en que l' home no pot més y ha d' obrir forzosament la boca per no caure sense sentits; pero una vegada refet, torna á comensar l' exercici, y si 'l primer cop ha lograt aguantarse fins á quinze segons, al repetir la proba arriba hasta setze ó disset, després hasta vint ó vinticinch, després hasta trenta y aixís successivament.

—¡Jo ja m' aguanto fins á trenta dos!—me deya ahir, tota entussiasmada, una senyora no gayre forta en números.

—Deu n' hi doret—vaig contestarli jo:—pero hasta 'ls trescents segons que constituheixen els cinch minuts, encare n' hi falta un bon pico.

—¿Quánts? ¿Vol fe 'l favor de contarm'ho?

—¡Atureulas!... ¡Son las últimas pessesas que 'ns quedavan!...

Anava á confessarli la veritat, pero comprenent que ferli saber que n' hi faltavan doscents xeixanta vuyt era sumirla en la més espantosa de las desesperacions, vaig dirli somrient.

—Deu ó dotze.

—¡Ah!—va exclamar ella, més engrescada que may:—Aixís ja casi soch al fi. ¡Practiquém, donchs, practiquém!—

Y clohent ab energia la boca y apretantse 'l nas ab dos dits, va tornar á reempendre 'ls exercicis.

Els que d' aquest estat de cosas se 'n ressenten més que ningú son els sabaters, sombrerers y demés industrials de parescuda categoria.

A cada moment veuen entrar un parroquíá.

—Aquellas botas que li tenia encarregadas ¿sab? suspénguilas.

—¿Y aixó?

—¿Que no ha sentit á dir que dissapte hem d' estar cinch minuts sense respirar? Vull veure avans en qué acaba aquest enredo, porque si de resultas de no respirar me moría, figuris, ¿qué 'n faría d' unas botas novas?—

Lo que acaba de donar á la espantosa profecía un aspecte lúgubre es la desagradable fetxa del dissapte. ¡Precisament s' escau en día 13!

—¡Ves també quína coincidencia més empipadoral—deya un senyor:—¡Día 13!... Per forsa ha de portar mala estrugancia el morir-se en un día aixís.—

Jo no estich de bon tros tan espantat com aquest fulano, ni tampoch, si haig de ser franch, deixo d' estarne una mica.

En mitj de tot, lo que porta una espurna d' es-

LLISSÓ PRACTICA

péransa al meu ànim es la mateixa forma en que l' amenessa vé formulada. «Cinch minuts sense respirar...» Fins aquí ningú ha dit que per estar cinch minuts sense respirar un haja de morir-se per forsa.

¡Quí sab!... Poch tardarém en sortir de duptes. Quan aquestas líneas vejin la llum pública sóls hi faltaran algunas horas per ser dissapte.

Y passi lo que passi, jo 's prometo qu' en el número que vé 'ls explicaré tot cóm ha anat.

¡Eyl!... Suposant que surti ilés del perance.

Si no, no hi ha res de lo dit.

MATIAS BONAFÉ

NOVETATS D' ESTIU

Quan el foch canicular crema mes del regular en las nostras latituts, la gent adopta la mar de precaucions y acituts.

La principal, se pot dir qu' es el modo de vestir puig veyém molts jovenets que van el garbo á lluhir pels carrers, en *calsetots*.

Els senyors adelerats, buscant las comoditats, y per colmo de *frescura*, portan barrets sense hetxura, de palla y ben aixafats.

Las senyoras igualment surten tan primas de roba, qu' ensenyan al transparent la carn viva y si fa vent... hasta la lluna ab un cove.

Las criadas, els cotxeros, els noys, els treballadós, tothom que no toca 'l dos va pel carrer *semi-en cueros* per mor d' aquestas calós.

Y quan tothom fa 'l cap viu, y á l' ombra de las palmeras (1) els soldats y las ninnyeras procuran de mil maneras calmá 'ls rigors del estiu,

els polissóns pels carrés, passavan bellas estonas subhant com uns carretés, sens que ningú s' adonés qu' ells també fossin personas.

Hasta que 'l senyor Rothwós compassiu y carinyós devía dirse: ¡Ja 'ls planyo, ab aquestes *trajes* de panyo groixut, d' hivern figurós!

Y demostrant que á grapats

te pels seus subordinats sollicitut estiuhencia, ab roba prima y blavenca fa aná 'ls guardias habillats.

L' uniforme es escaçant y va al *cós* divinament, guanyant en *chic* y elegancia lo que pert en arrogancia y en *grave* encarcarament.

Y com hi ha mon, que 'ls eecau el *troje* als guardias xulapos...

¡Y cóm presume! *¡S'itau!* ¡Que monos son y que guapos tan ben *pintadets* de blau!

Llástima que bi hagi quí ab inteligencia obtussa, al véurels preguntí si ens ha arribat fins squí alguna columna russa.

Es clar que si 's bada tant, de moment no s' endavina si son russos passejant, ó *generals* de marina ó mossos d' un restaurant.

Pro 'l cas es, que fan l' efecte, y si hem de ser frarchs, respecte d' aquellas gorras tan macas... no mes teneu un defecte: que s' hi veuhen molt las tacas.

Pero son els *vestidets* senzills y freschs, si senyó: y si no fan tanta pó, mentres siguin nous y nets tampoch fan tanta *pujó*.

Quedém, donchs, que son *froppants*, y sols tíoch que dí una cosa: Que 'ls guardias per sé elegants y sobre tot mes humans,

trobo que 'l sabre 'ls fa nosa. Sense 'l *sabrot* entre camas y á copia de supressions, podén arribá 'ls minyons (com anys arrera las damas) á suprimí 'ls *polissóns*.

PEP LLAUNÉ

TEATROS

TÍVOLI

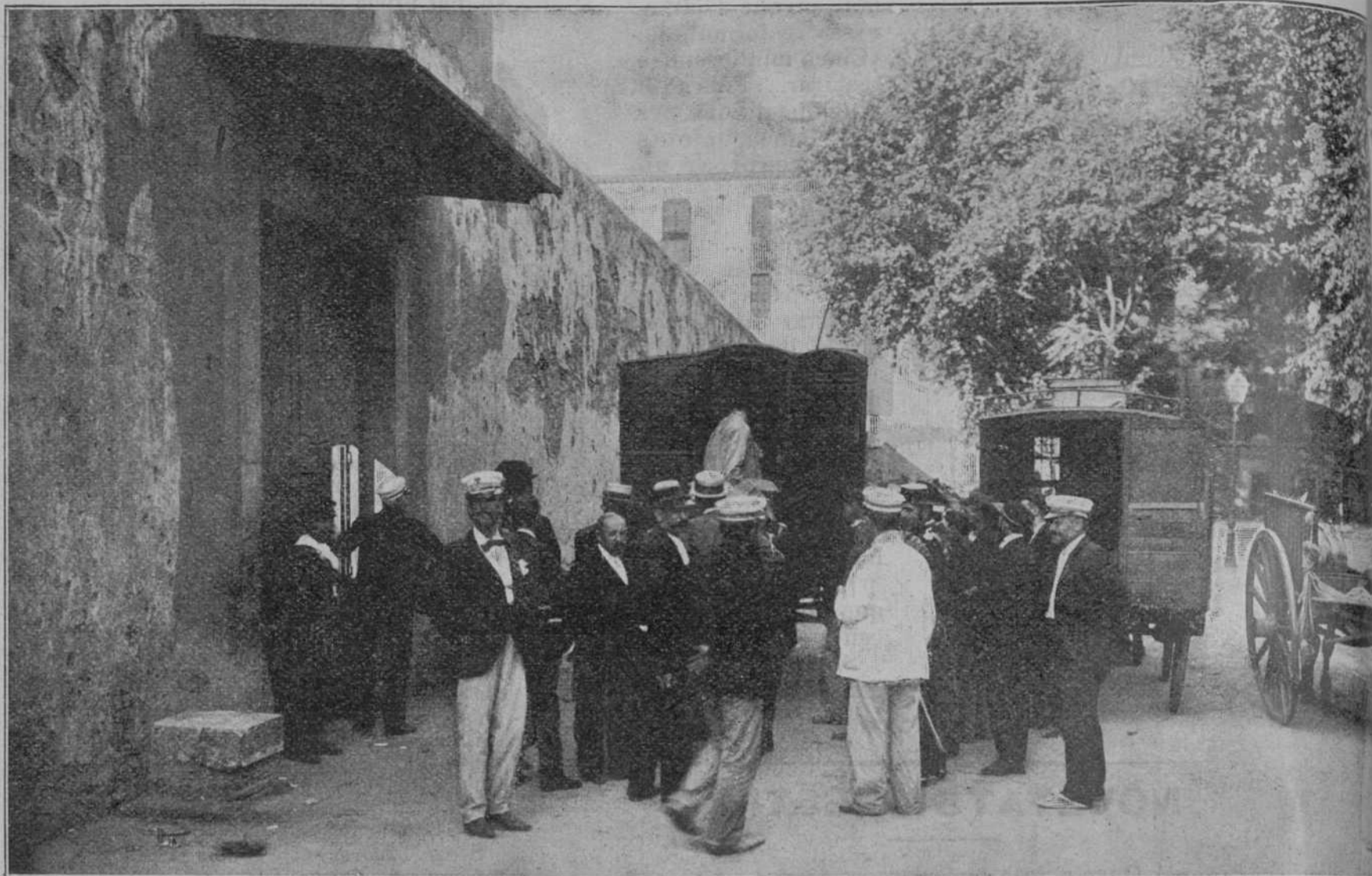
Continúa aquest teatro emportantsen el públich per alló da que en terra de cegos un borni es rey. La com.

—¿Veú?... ¿Repara cóm se fa per anarlo alleugerint?...

(1) De la Plassa Real.

De la Presó vella á la Presó nova

El cotxe celular recullint els presos al pati dels Corders. (Presó vella)

panyia es regulareta, la direcció á cárrech del Sr. Güell se porta bastant bé y per mes que no hi hagi hagut molta sort en las obras estrenadas, fa els possibles y els impossibles pera accontentar á Sa Magestat la Concurrencia y aquesta li premia els esforços realitzats ab poch ó molts aplaudiments.

Bazar de muñecas, *Bohemios* y *El trébol* son las sarsue- las mes en boga aquestos días. En totas ellas hi pren part el popular Ruiz de Arana, qui s' emporta las palmas y el llorer en premi de sa inagotable vis cómica.

Per avuy está anunciat l' estreno de *Nieves*, y pera demá, dissapte, el de *La buena moza*. De la representació de ditas obras, lo mateix que del debut de la tiple senyoreta Morató ne parlaré la próxima senmana.

NOVEDATS

S' ha representat novament la popularíssima obra del malaguanyat Molas y Casas *De la Terra al Sol*, viatge cómic que resulta d' actualitat en aquests temps en que mossén Febo 'ns acaricia ab excessiva complacencia.

Millor fora qu' ara fessin
«De Sant Pol al Polo Nort.»
Aixís potser per efecte
de mágica sugestió
refrescarían al públich
un parell d' horas... ó dos
y la empresa estalviaria
els rals del ventilador.

Ahir, dijous, degué estrenarse en aquest mateix teatro un *vaudeville*, «Els allotjats», que ab el títul de «Le billet de logement» s' ha representat ja no sé quants grapats de centenars de vegadas en els teatros de París.

La obra, quin éxit es probable iguali al obtingut en la seva terra, es original dels senyors Mars y Keroul, y la traducció, diguémlí arreglo, es deguda al jove autor dramátich D. Jacinto Capella.

Tot aixó fa suposar que tindré *Allotjats* per un grapat de temps; pero cal advertir á la empresa que si no

posa la sala d' espectacles en condicions harmonisadas ab la estació, ó siga provehir el local de máquinas de fer fresca, corre perill de que 'ls *allotjats* se n' vajin á un' altre dispesa sense pagarli la mesada.

Un dels atractius d' aquest estreno es el debut de la primera tiple Elvira Lafont, que havia anat ab la companyia Thomba y de quína artista s' espera un bon comportament.

De tot lo qual pensém dirne alguna cosa en el próxim capítul.

Y vélshi aquí tot: Del resto
no cal ni ferne menció.
De si 'n Borrás es á Gracia;
de si al *Palé* fan aixós,
ó al *Edén* fan alló altre
en competencia ab l' *Unió*;
de si al *Teatro de Verano*
hi ha uns plens tan de gom á gom
que no poden donar *pases*
per que no hi cabría un ou;
de si la Bella Chelito
balla ara al *Venus Salón*
per deu céntims... ¡Oh, miseria,
no vuy parlarne d' aixó!

N. N. N.

Anacronisme

Jo no entench perquè siguent
la sanch de color vermella
quan dos rivals irritats
un desaffó concertan
per culpa d' un mal entés
ó d' alguna falta verda

esó nova. — Els presos mudant de casa

¡Ronda amunt!...

que 'ls posa contrapuntats
y taca un honor la ofensa,
no entench perque en comptes de
recorre á la bugadera
se 'n van al camp del honor
y 'l rentan ab sanch bullenta.
¡Si que hi deu quedar de net
rentat d' aquella manera!

J. COSTA POMÉS

Es l' home barco arrogant
que 'l mar Ocea travessa;
la dona, roca á flor d' aygua
ahont el barco s' estrella.

Voldria sé 'l collaret
de perlas, que al coll te posas
pera poderte escanyar
quan ab un altre enrahonas.

J. FARRÉS GAIRALT

No m' espantan els valents
ni la pobresa, ni 'l lladre.
Pro quan veig al meu amor...
sento que la sanch se 'm glassa...

Viure enamorat y sol
es una cosa ben trista...
Es un malalt que no té,
ni metje, ni medicina.

Arribada del cotxe al pati de la Presó nova.

No 'm martiritzis, amor...
¿Qué no ho sabs que ma estimada
es tan hermosa com cruel?
¿Qué no ho veus que no té ánima?...

Si la que 'm té trastornat
arriba á ser ma companya,
seré fort, y volaré
més alt que no vola l' áliga...

LA TRANSACCIÓ DE 'N GARCIA FARIA

UN QUE BUSCA FEYNA

—Vamos, miri quina rebaixa li he fet...
 —Molt bé! Vaji continuant aixís: encare queda paper per anar restant y restant, fins que al últim... tot siguin zeros.

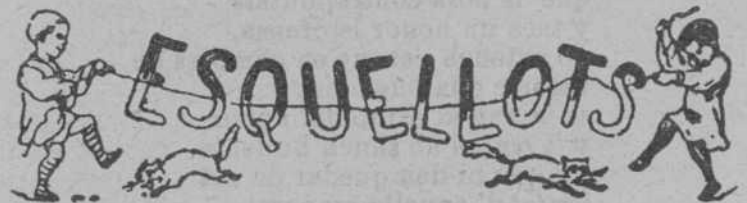

—Apa, Mossega! .. Aquí que sembla que no miran prim, ara que 'l càrrech ha quedat vacant, pots anar á veure si 't volen per administrador.

El meu cor, ja de molt temps,
 que plora amarga desdita.
 És molt lògich... Un esclau,
 ¿cóm pot tenir alegria?

Si jo hi olvidat rencors
 y tota classe d' ofensas,
 ¿per qué no puch olvidar
 á la que 'm mata de pena?

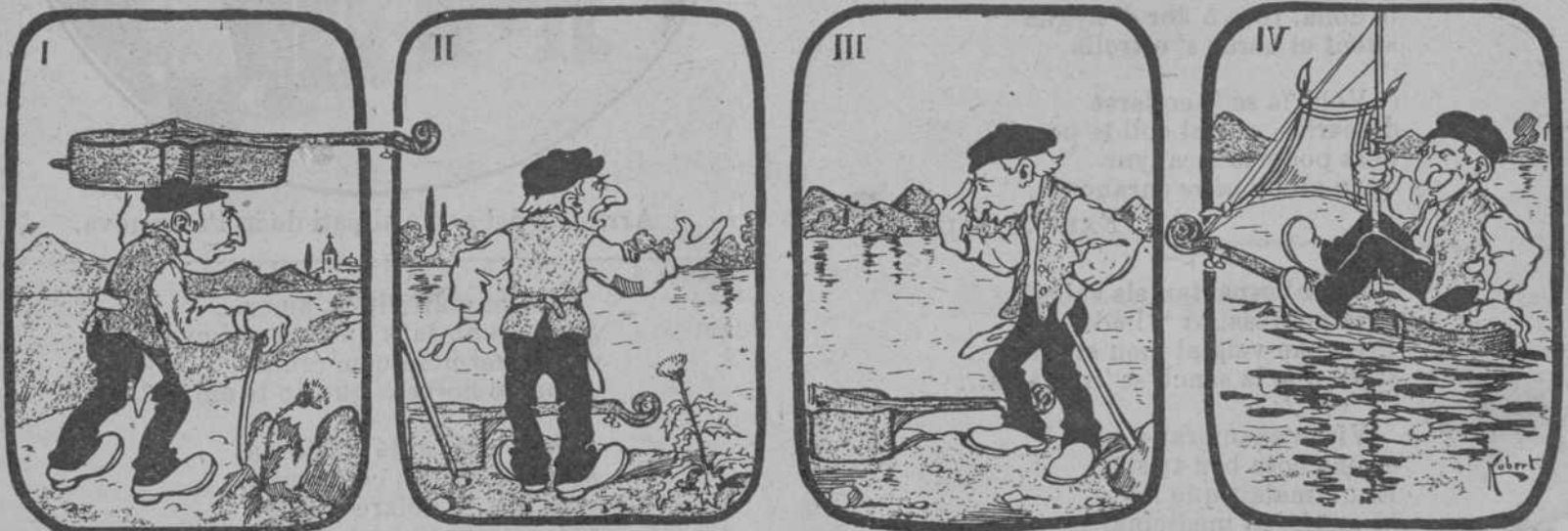
ANDRESITO

Se diu que dels barcos amenassats de naufragi,
 en rahó de la seva velluria y mal estat, ne fugen
 las ratas, que son uns animalets molt previsoros.

Molt mal parat devia veure l' Ateneo Barcelonés,
 tripulat pels companys de causa, 'l rata que n' ha
 fugit, emportantse'n unas 15 ó 16 mil pessetas.

POT MES L' ENGINY QUE LA FORSA

L' avi porta un contrabaix. —De prompte: Un riu!, l' avi diu. —Tira 'l contrabaix á l' aygua, —...y l' avi atravesa 'l riu.

Aquest *rata* era l'administrador, col·locat en el càrrec sense fiança pel Sr. Abadal.

Un company de causa dels més fermes y decidits, que quan li preguntavan:

—¿Qué feu en l'Ateneo?

Responia tot estufat y ab gran prossopopeya:

—Aquí fem patria.

Aquest succés ha vingut á demostrar que no hi ha res pitjor que alló que diuhen: «ploure sobre mullat.»

L'Ateneo ha anat perdent dia per dia la vida intel·lectual que avants li donava caràcter y importancia. De centre literari y científich qu'era, s'ha convertit en un club y en un cau de intrigas y difamacions.

Li quedava un bon pico á la caixa, y aquesta suma está amenassada de desaparició á causa del plet insensat y temerari promogut per la Junta directiva contra'l Sr. Parellada.

Y ara ha vingut á arrodonir la cosa la fugida del administrador... que feya patria.

Dintre de poch desapareixerá l'institució que per espay de mitj sigle havia sigut una nota de concórdia entre las personas de todas las opinions, amants de la cultura de Barcelona.

Els companys de causa podran dir:

—Potent varem trobarlo, y en menos de deu anys no n'hem deixat ni rastre. Passeune aygual!

Obituari.

La senmana passada, després de una llarguissima y penosa malaltia, morí l'actor catalá Joaquín Pinós.

Un dels pochos qu'en la escena de Romea 's contentava ab desempenyar papers de segon actor. Ja es sabut que la major part dels altres no passen menos que per ser primers y directores d'escena.

El pobre Pinós, vivia tancat á casa seva, paraltich, casi cego, queixantse de la ronsagueria de la mort, que á tanta gent se'n emporta y que á n'ell se descuidava de anarlo á buscar.

A la fi ha conseguit l'etern descans.

L'estimada mare de nostre volgut amich, l'incomparable poeta-artista Apeles Mestres, D.ª H. Eleonor Oñós y Salvat, ha mort també.

Era una distingida y virtuosa dama, que vivia admirant al fill, que tanta gloria ha conquistat en el conreu del art y de la literatura.

Envihém á la familia Mestres la més sentida expressió del nostre condol.

L'altre dia varen menjar junts en el Continental els Srs. D. Manuel Henrich, D. Joan Maluquer y Viladot, fiscal del Suprém, y D. Gabriel Lluch, arcalde del Rey.

Tot el partit maurista-práctich.

Y dich maurista-práctich, per ser aquests tres amichs els únichs que han sapigut aprofitarse de la situació.

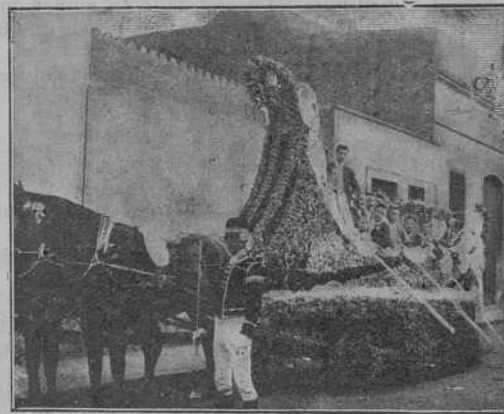
Un parroquiá del Continental, al veure l'afició ab que exercían el maurisme ganivet y forquilla en má, no pogué menos d'exclamar:

—Bonich grupo pera ser col·locat en el sortidor de la Plassa Real, en substitució del desaparegut de las Tres gracias! El grupo de las Tres desgracias!

FESTAS DE SABADELL

La nova campana de las horas.

«Fóndola del «Centre Catalá», primer premi de la batalla de fiors.

Per tranquil·tat, la que gasta per tot dia l'anónima de Tranvías.

Y es una mostra d'ella la supressió del servey permanent en el trajecte de las Rondas, á causa segons diu, de que no li donava resultats.

Pero escolti, senyor gerent:—¿No creu vosté que una part dels resultats magnífichs que li reportan altrás líneas podria aplicarse á compensar els insuficients de las Rondas?

Si Barcelona tingués un arcalde digne de la ciutat, á horas d'ara ja li hauria fet entendre que «qui tot ho vol, tot ho pert.»

Per si en *La Nación*, senmanari que 's publica en aquesta ciutat, s'havían ocupat d'ell en aquesta ó en aquella forma, el *demócrata* Sr. Marial va atro-

pellar l'altre dia en un café del Ensanche al director del referit periódich.

En rigor la cosa no es d'extranyar, donchs de sobra es sapigut que la manera habitual de discutir del *demócrata* Sr. Marial es precisament aquesta.

No coneixém al director de *La Nación*, pero si 'l coneguessim ens permeteríam indicarli que, sens perjudici de procedir en aquest assumpto com la seva dignitat li aconselli, no ha de preocuparse'n gayre de l'actitut del *demócrata* Sr. Marial: si ahir va faltarli al respecte, demá potser se li treurá 'l sombrero y 'l saludará ab la major humilitat.

Se 'n han vist cassos.

Llegeixo:

«S' anuncia que 's retirarán del toreig els espasas Fuentes, Algabeño, Bombita chico y Lagartijillo, els uns per concell dels metjes y 'ls altres accedint á las súplicas de sas familias.»

¡Cavite... Santiago de Cuba... y la retirada de aquestas quatre eminencias!..

¿Ne volen mes de catástrofes per una nació sola?

S' han notat las repetidas conferencias que l' ar calde del Rey celebra ab el Sr. García Farsa.

Conferencias secretas, foscas, tenebrosas com las clavegueras, que va idear el según, y per las quals reclama una suma que fa caure d' espatllas.

¡Ja cal que 'l Sr. Lluch, en aquest particular, tingui una mica del seu apellido!

Es á dir: una mica de *lluch*.

L'altre dia passava un capellá pel carrer de Gignás, quan li etjegaren una galleda d' aygua que li caygué al bell mitj del barret de teula, quinas dos puntas regalimaren á raig fet com las canals en dia de ruixat.

Rahó té *La Renaixensa* qu' es qui dona la noticia, al capsarla ab el següent títul:

Ventatjas del barret de teula.

Una bonica caricatura.

Dels mil guardias municipals que manté Barcelona, n' hi ha passa de 700 que ostentan á las mànigas del uniforme 'ls galóns de distingit.

Son mes els distingits que 'ls que careixen de distinció.

Manera de igualarlos.

¿Arrencant tots els galóns?

No: al contrari: cusirne á la mànega dels qu' encare no 'n tenen.

Aixís se realisarí el principi de la igualtat baix la base d' elevar als humils, en lloch de realisarla baix la base de rebaixar als elevats.

Un reclam americá.

Fa molts días que una munió de gent s' estaciona á Broadway enlleminada per un espectacle extrany.

Una minyona jova y hermosa de baixos irreprotables se despenja desde un 17.º pis ab l' ajuda d' una corda de salvament de nou sistema.

No es que Miss Tessie Meyer s' entregui al perillós exercici per amor á la gimnástica: no senyors: obra per compte del inventor de la corda, que prefereix aquest amable reclam als prospectes y als anuncis.

Y té rahó.

Troba sempre molta mes gent que llegeix els baixos de la minyona.

Aquí van unas notas científicas que dedico als aficionats á no matinejar.

Un metje del Nort de Inglaterra denuncia com á perillosa á la salut y hasta á la vida la costum de llevarse massa damatí y de rentarse tant bon punt se salta del lit.

—No 'us lleveu—diu—fins que 'l cos vos ho demani. Y sobre tot res d' aygua fresca quan estiguen encare mitj-ensopits.

***

El Doctor Palcott de New York declara que 'l llevarse massa dematí es una de las causas mes prolíficas de la locura.

«El salvatje peresós y lliure—diu—se lleva quan

A LA VORA DEL MAR

—¡Quanta espuma!... Lo que trobo extrany es que d' aixó 'n puguin fer pipas...

EL TRASLADO DELS PRESOS

—També tenen ben mala sombra aquestas autoritats. Justament ara que l'estiu s'acaba, ara ns portan á la torre...

que farán tot lo necessari pera que 'm mori lo més tart possible.

Un gomós porta la seva gosseta á pendre l'ayre pel passeig de Gracia.

Al poch rato de serhi, 's presenta saltironant y tot decidit un galgo, que comensa á rodejarla y ensumarla per expressarli 'ls sentiments que li inspira.

La gosseta encarcara las orellas y 's queda plantada, ab els ulls brillants, interessada vivament en tots aquells obsequis.

El gomós llavors li diu:

—Vaja, Mimi, no siguis tonta: no 't deixis seduhir... Pensa que aquest Tenorio tam-poch se casaria ab tí.

s'hi sent disposat y no 's torna boig casi may, per no dir may.

Las llevadas bruscas, quan la son no s'ha acabat encare, se beuhen l'ánima, gelan la sanch, reinflan la melso, destruheixen totas las bonas intencions y pertorban l'activitat mental durant tota la jornada.»

Per lo tant ja ho saben. Si volen viure tranquils y sanitosos, quan se despertan, s'hi tomban del altre costat.

Deya un enemich de anar á estiuhejar á fora:

—La mateixa calor fa á Barcelona que á Puigcerdá: la proba es que vaig enviar á buscar un termómetro á la capital de la Cerdanya y marcava, exactament, els mateixos graus de calor que 'ls de aquí.

SANGRANTSE EN SALUT

—Bé, mamá, ¿que 'ns fan festas ó no?
—No se sab: encare ho están discutint.
—Si acás ne fan, díguilbi que tinguin la bondat de no posar al programa alló de la Plataforma nacional, qu' es una cosa massa trista.

QÜENTOS

Era un banquer opulent. Més ó menos estava sempre malalt, y si no n'estava ho feya veure, donant peu á que 'ls metjes el visitessin continuamente.

Un seu amich li digué:

—Segóns veig, tens molta fé en els metjes.

—Una fé absoluta. Y vaig á dirte per qué. Com que 'ls dono tants quartos á guanyar, estich segur

SOLUCIONS

Á LO INSERTAT EN LO ÚLTIM NUMERO

- 1.ª XARADA 1.ª—E-pi-tro-cas-me.
- 2.ª ID. 2.ª—En-ri-que-ta.
- 3.ª ANAGRAMA.—Nas—Ans—San.
- 4.ª TRENCA-CLOSCAS.—Los Aucellets.
- 5.ª CONVERSA.—Antón.
- 6.ª GEROGLÍFICH.—Per cassar á las cassolas.

TRENCA-CAPS

XARADAS

I

Enamorat el meu cor
sent *invers tres-dos-girada*
per la flor que mitj badada
llensa *tot* encisador,
pel sol que 'ns besa al matí,
per la verdó ab que Natura
la Primavera inaugura
tot just l' hivern al morí.
Pel remoreig del riuhet
que, á trossos, el cel copia
y mansament fá sa vía
vers al mar, son llit inquiet.

Prima-tercera l' auCELL
que s' aparella y fá niu
y inconscient un poema escriu
vessant d' ambrosía, bell.

Pel céfir enjogessat
que á las flors perlas espolsa
y per la dona que endolsa
la amargantor del meu fat.

J. COSTA POMÉS

II

Una lletra la *primera*,
la *segona* es vegetal,
musical es la *tercera*,
negació es la *darrera*
y es nom d' home lo *total*.

F. JOANET

TRENCA-CLOSCAS

ANDREU N. LLONJA

SEGADOR

Formar ab aquestas lletres el títul de un drama castellá.

A. CARARACH

ELS NOUS TRAJOS DE LA POLICIA

—Esteu hermosos, noys. Pel vestit sembleu repatriats, per la gorra, músichs... Si ara us fessin també una cara nova, faríau goig de debó.

INTERIORITATS DEL CUERPO

—¿Sabes, Llarch, qu' encare no hi cobrat el mes de Julio?

—Ni yo! Y eso que el alcalde dijo que él protechiría á los pequeños antes que á nadie.

—Oh! Tú no tienes dret de queixarte: tú no n' ets de paqueño.

ANAGRAMA

El meu amich Antonet
sempre te la gran *total*,
de que á la nit de Nadal
li surt la *tot* del fillet.

F. VIRGILI R.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9.—Nom de dona.
7 3 4 6 5 2 8 9.— » »
2 2 5 4 3 6 9.—Poble de Catalunya.
2 5 3 6 3 4.—Nom de dona.
8 4 5 6 5.— » »
6 3 4 9.—Parentiu.
7 3 2.—Vegetal.
6 3.—Adverbi de negació.
6.—Consonant.

NOY DE LAS MOSTRAS

GEROGLÍFICH

TINYA
ACETILENO
TA
NOTA
R

ENRICH DOMÈNECH

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

Obra nova

J. BURGAS (Mayet)

VIDAMOR

Prólech de Apeles Mestres

Un tomo en octau, UNA pesseta

ANATOLIO FRANCE

EL JARDÍN

DE

EPICURO

Un tomo, Ptas. 0'75

LEÓN BAZALGETTE

EL PROBLEMA

DEL

PORVENIR LATINO

Un tomo en 8.º, Ptas. 3

MARCOS TWAIN

UNA PESQUISA DE MASIN

2.ª parte de

Aventuras de Masin Sawyer

VERSIÓN ESPAÑOLA POR

JOSÉ MENENDEZ NOVELLA

Ptas. 2

NARCISO DÍAZ DE ESCOBAR

COSECHA DE MI TIERRA

Ptas. 0'75

EL CONSEJERO

DE LOS

ENAMORADOS

Un tomo en 8.º, Ptas. 1

BARCELONA Á LA VISTA

ALBUM DE FOTOGRAFÍAS

DE LA

CAPITAL Y SUS ALREDEDORES

Un tomo, encuadernado, Ptas. 8

Resumen Bibliográfico

N.º 7

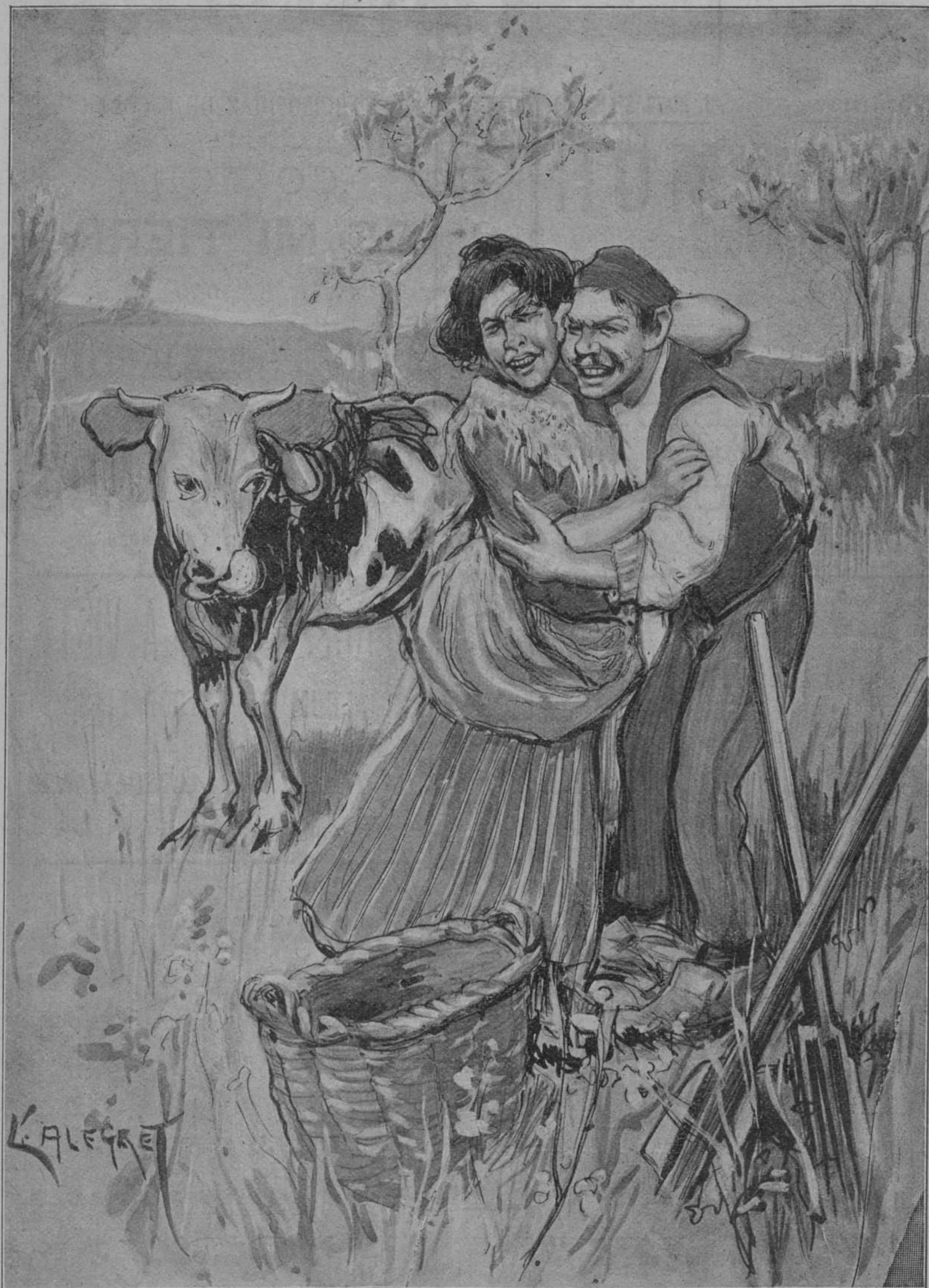
JULIO DE 1904

Se facilita gratis

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en llibreries del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá a volta de correu, franca de porta. No responem d'extravios, si no 's remet ademés un ral pera certificar. Als corresponents se 'ls otorgan rebaixas.

SENZILLÉS RUSTICANA

Una declaració d' amor.